

Teknik og Miljø

1. Ydre vilkår, grundlag og strategi

Teknik og Miljø's vision er at skabe rammevilkår i verdensklasse og realisere Aarhus' markante vækstpotentiale. Det sker gennem kompetente og løsningsorienterede samarbejder, internt og med virksomheder, videninstitutioner, netværk og enkeltpersoner.

Teknik og Miljø skal sikre rammerne for, at Aarhus udvikles som Vestdanmarks hovedby. Det omfatter blandt andet, at der skal sikres plads til 375.000 indbyggere i 2030. Samtidig skal Aarhus være en miljømæssig bæredygtig kommune, der er CO₂-neutral i 2030.

Teknik og Miljø's indsats er reguleret af en lang række sektorlove vedrørende de enkelte områder.

Blandt de vigtigste byrådsbeslutninger kan nævnes:

- Planstrategi 2015 (2015) og Kommuneplan 2013
- Boligpolitik (2016)
- Aarhusmål om CO₂-neutralitet i 2030 (2014)
- Samspil 2025 – Vision for en sammenhængende og bæredygtig mobilitet i Østjylland (2013)
- Kollektiv Trafikplan 2017 (2016)
- Handlingsplaner for trafiksikkerhed og trafikmiljø, tilgængelighed, skoleveje samt Cykelhandlingsplanen
- Affaldsplan 2015-2018 (2015)
- Vadhandleplan 2013-2015 (2015)
- Investeringsplaner for Varme og Affald (2016)
- Energirenovering af Aarhus Kommunes bygninger (2013)
- Parkeringspolitik (2012)
- Klimavarmeplan (2011)
- Vandforsyningsplan og spildevandsplan (2016 og 2013)
- Aarhus Kommunes Affaldsplan 2015-2018 (2015)
- Risikobaseret dimensionering af beredskabet (2011, ny i høring i 2016)
- Trafikplan for Aarhus Midtby (2005)
- Vandkvalitetsplan (2005)
- Handlingsplan for De Bynære Havnearealer (Aarhus Ø) (2001)
- Delplan for Varmeplan Aarhus (1980)

2. Mål for effekt og ydelser

Teknik og Miljø's indsats i budgetmål for 2017 er specielt fokuseret på fem områder.

2.1. Overordnede effektmål

Mål 1.0: Vi skal sikre liveability (Effektmål)

Mål 2.0: Vi skal sikre bæredygtig vækst (Effekt- og ydelsesmål)

Mål 3.0: Vi skal sikre en by i social balance (Effekt- og ydelsesmål)

Mål 4.0: Vi skal sikre mobilitet og forbundethed (Effektmål)

Mål 5.0: Vi skal sikre en effektiv og serviceminded drift (Effektmål)

Der er knyttet delmål til hvert indsatsområde.

2.2 Delmål og målopfyldelse

Mål 1.0: Vi skal sikre liveability (Effektmål)

Vi skal udnytte byens vækst og forandring til at gøre Aarhus mere "liveable", og vi skal gøre det, så det bliver en vinderdagsorden, ikke mindst lokalt i de områder, der forandres.

Liveability skabes gennem de kulturelle, sociale og fysiske aktiviteter i byen, via et godt samspil mellem byens aktører og på baggrund af god byplanlægning. Liveability handler om, at byen i dag skal være skøn at være i, men også at vi skaber rammerne for, at den i morgen er lige så rar at leve i. Vi skal tænke liveability i sammenhæng med alt, hvad vi gør.

I 2016 udbreder og forankrer vi den fælles forståelsesramme for arbejdet med liveability.

Konkret vil vi:

- Indtænke liveability i vores daglige opgaver.
- Udvikle arbejdet med liveability i forhold til udvalgte opgaver (kommuneplanlægning, byplanlægning, kommunal arealudvikling, almene boliger, byggesager og byrum).
- Gøre liveability til en del af et værktøj til 360-graders perspektiv på byudvikling.
- Udvikle et koncept for Aarhus' Liveable City Lab – et bylaboratorium, som på sigt bliver en del af vores nye hus i Gellerup.

Delmål 1.1: [CME] Naturarealet i det åbne land skal fordobles frem mod 2030 og være af høj kvalitet. Bynaturen skal forbedres. Det skal udmøntes i klare mål for bynaturen. Biofaktor introduceres som plan- og designværktøj. 94 pct. af aarhusianerne skal senest i 2020 have højst 500 meter til et offentligt tilgængeligt grønt område (effektmål).

Status og forventet målopfyldelse:

Tabel 1.1: Målinger af liveability

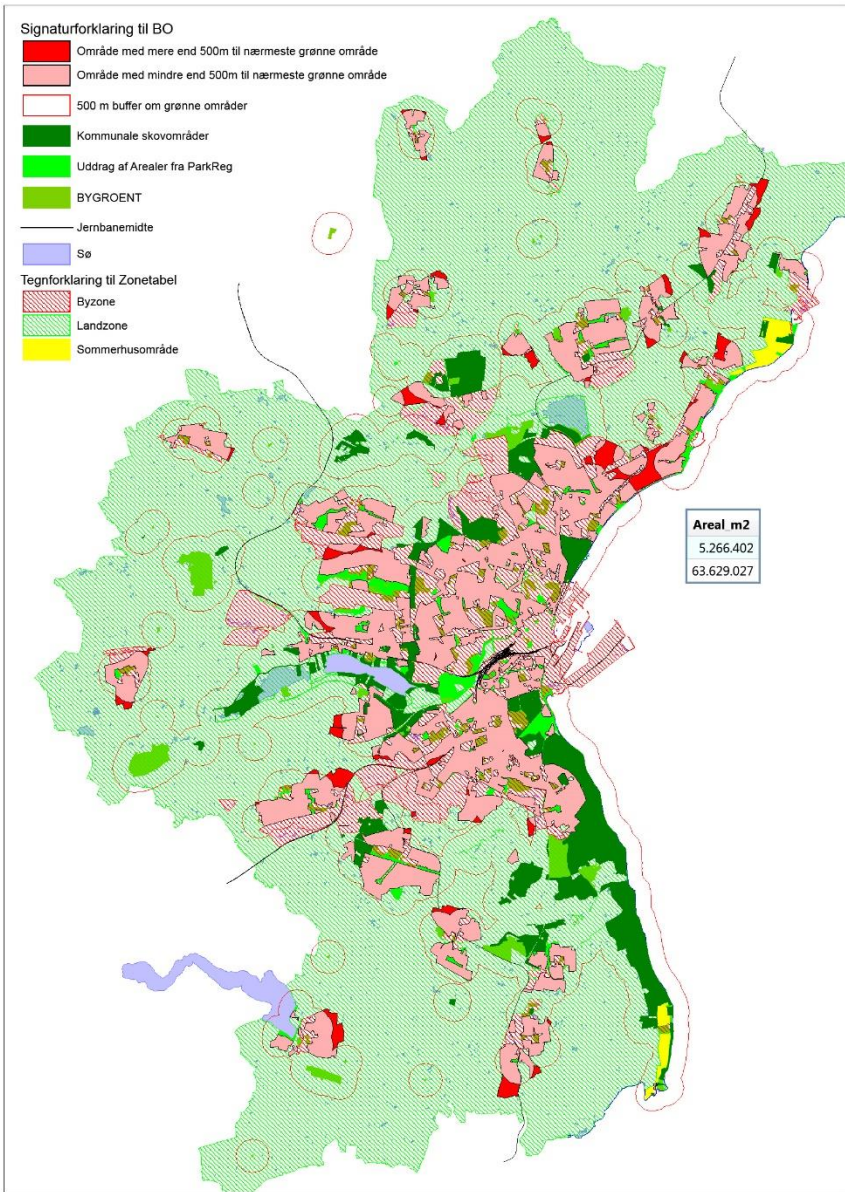
	R 2014	R 2015	B 2016	B 2017
Naturareal				
Skove (tilvækst)*	30 ha	0 ha	0 ha	0 ha
Bynatur	-	-	-	-
Andel boligområder med mindre end 500 m til offentligt tilgængeligt grønt område	-	83 %	94 %**	94 %

*) Ny skov (kommunal skov, statsskov og privat skov).

Delmålets formuleringer er under revision.

Indikatornavn	- Naturareal - Bynatur - Afstand til grønne områder
Indikatorbeskrivelse	<i>Naturareal:</i> Til <i>skovarealet</i> knytter sig et mål om, at gå fra 4.200 ha skov i 2008 til 7.400 ha i 2030 (42 km ² skov til 74 km ² skov i 2030). Der er i budget 2017 afsat 2,5 mio. kr./år til skovrejsning (medfinansiering).

	<p>I Naturkvalitetsplanen fastsættes målsætninger og retningslinjer for <i>naturarealet</i> og for naturens tilstand i Aarhus Kommune. En af målsætningerne er at "Naturindholdet og naturkvaliteten i kommunen skal styrkes ved, at det samlede areal af beskyttede naturområder opretholdes og om muligt øges, og at naturarealet øges med i gennemsnit 1 km² om året fra 20 km² i 2009 til 40 km² i 2030.</p> <p><i>Bynatur:</i> Når byen omdannes og udvides, skal grønne og blå arealer integreres i projektområderne. Som udgangspunkt skal naturindholdet fastholdes, men på sigt kan biofaktoren anvendes til at sætte øgede krav om forbedring af bynaturen.</p> <p>Biofaktor er en miljøindikator for byens udearealer, som kan anvendes som et værktøj til beregning af miljø-ydeevnen af byens udearealer. Biofaktor definerer med et simpelt udregnet tal naturindholdet i et område og kan dermed anvendes til vurdering af et områdes naturindhold og miljøfunktion ved hjælp af enkle, målbare data. Biofaktor sikrer, at en grøn by ikke kun defineres gennem gadetræer og offentlige parker. Hele byen – boliger, kontorer, institutioner m.v. - bidrager til den grønne by.</p> <p><i>Afstand til grønne områder:</i> Ambitionen er, at mindst 90 % af alle boliger skal ligge inden for 500 m fra et offentligt tilgængeligt grønt område. Endvidere ønskes etableret en sammenhængende struktur af rekreative forbindelser, der binder byens parker sammen og giver adgang til det åbne land. Konkret måles det ved at se på afstanden fra kommuneplanens BO-områder (boligområder) til de offentligt tilgængelige grønne områder.</p> <p>Som Boligområder er anvendt rammeområderne "BO" fra Kommunalplan 2013. Som grønne områder er anvendt: Skove, grønne områder uden vej- og stianlæg og lokalsamfund (dvs. ekskl. vejrabatter), kort over bygrønt samt kolonihaver. Der er oprettet en 500 meters bufferzone omkring de grønne områder, som er blevet brugt som skæringslinje ift. til afgørelse af områder, som ligger hhv. inden for og uden for bufferzonen, som vist i nedenstående kort:</p>
--	--

	 <p>Signaturforklaring til BO</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Område med mere end 500m til nærmeste grønne område ■ Område med mindre end 500m til nærmeste grønne område 500 m buffer om grønne områder ■ Kommunale skovområder ■ Uddrag af Arealer fra ParkReg ■ BYGROENT Jernbanemidte ■ Sø <p>Tegnforklaring til Zonetabel</p> <ul style="list-style-type: none"> Byzone Landzone ■ Sommerhusområde <p>Areal m2 5.266.402 63.629.027</p>
<p>Seneste måling</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Naturareal</i>: 2009. - <i>Bynatur</i>: 2015. - <i>Afstand til parker</i>: Tilfredshedsmåling af brug af byens parker 2015 og afstand og GIS-kort for Aarhus Kommune opmålt marts 2016.
<p>Kilde</p>	<p>Naturkvalitetsplan 2013-2030, vedtaget 3. december 2013 og Kommuneplan 2009, planlægningsværktøjet "Biofaktor" (udviklet af Statens Byggeforskningsinstitut) samt årlig tilfredshedsmåling af brug af byens parker og GIS-kort.</p>
<p>Forventet målopfyldelse</p>	<p>Aktiviteter er igangsat, og der findes flere understøttende indikatorer til målet, som følges op kvartalsvist.</p>

Sammenligningsgrundlag	Budgetmålet relaterer sig til Aarhus-fortællingen: "Flere aarhusianere, nye bydele, en ny skyline, nye virksomheder, nye uddannelsesinstitutioner, nye kulturinstitutioner, et supersygehus, en letbane - byen ændrer karakter. Kommunen bevarer de grønne åndehuller, og fylder dem og byrummet med liv."
-------------------------------	--

Delmål 1.2: [CBA] 80 pct. af aarhusianerne er tilfredse med mulighederne for at deltage i bylivet (effekt mål).

Status og forventet målopfyldelse:

Tabel 1.2: Målinger af aarhusianernes tilfredshed med muligheder for deltagelse i bylivet

	R 2014	R 2015	B 2016	B 2017
Tilfredshed med deltagelse i bylivet*	-	-	God by: 77 point/ Medborgerskab: 64 point	God by: 77 point/ Medborgerskab: 64 point
Antal bookinger på friluftslivaarhus.dk	3.390	3.776	3.500	3.500
Antal deltagere på tilbud under friluftslivaarhus.dk**	339.323	435.142	100.000	100.000
Antal deltagere på tilbud under brugaarhus.dk***	-	-	1.800.000	1.800.000
Antal indkomne ansøgninger på brugaarhus.dk	-	-	1.000	1.000

*) Målinger er første gang udført i december/januar 2016, hvis resultater danner baseline for kommende målinger.

***) Tallet er nedjusteret fra 400.000 til 100.000 i budget 2016 og 2017, da mange deltagere er flyttet til portalen brugaarhus.dk.

****) Tallet er opjusteret fra 1.380.500 pr. maj 2016 til 1.800.000 deltagere i alt.

Indikatornavn	<ul style="list-style-type: none"> - Tilfredshed med deltagelse i bylivet - Antal bookinger på friluftslivaarhus.dk - Antal deltagere på tilbud under friluftslivaarhus.dk - Antal deltagere på tilbud under brugaarhus.dk - Antal indkomne ansøgninger på brugaarhus.dk
Indikatorbeskrivelse	<p><i>Tilfredshed med deltagelse i bylivet:</i></p> <p>I temperaturmålingen kan respondenterne frit kommentere på, hvad der gør Aarhus til en god by for dem, og hvordan de føler Aarhus kan gøres til en endnu bedre by for dem. Omregnet i en temperaturscore gives målet "Aarhus er en god by for alle" 77 point mens målet "I Aarhus har vi en høj grad af medborgerskab" gives 64 point.</p> <p>For at kunne følge udviklingen vil temperaturmålingerne som udgangspunkt være bygget op omkring de samme spørgsmål ved hver måling. Derudover vil resultatet kunne nedbrydes på delspørgsmål og – ikke mindst – på en række baggrundsvariable: Køn, alder, etnicitet, bopæl, uddannelsesstatus, indkomstforhold osv.</p> <p><i>Antal bookinger på friluftslivaarhus.dk og Antal deltagere på tilbud under friluftslivaarhus.dk:</i></p> <p>På den kommunale friluftsportale www.friluftslivaarhus.dk kan man booke både shelters, bålpladser samt forskelligt udstyr til friluftsliv. Til og med 2015 foregik bookinger af arealer i byens parker og skove også igennem denne side.</p>

	<p>Med knap 450.000 brugere i 2015 på siden er antallet næsten fordoblet siden 2012 (ultimo december var der 265.000 brugere). Antal deltagere pr. hovedaktivitet ultimo 2015 vedrørte særligt aktiviteterne Motionsløb på veje og stier (45 pct.), Cykelløb (15 pct.) og Øvrige (10 pct.).</p> <p><i>Antal indkomne ansøgninger på brugaarhus.dk:</i> Den nye portal brugaarhus.dk blev offentliggjort primo 2016. Her søger arrangører i byen om at bruge torve, pladser, grønne områder mv. Der er pr. 1. juni 2016 indkommet i alt 804 ansøgninger via siden.</p>
Seneste måling	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Tilfredshed med deltagelse i bylivet:</i> December/januar 2016. - <i>Øvrige:</i> Maj/ Juni 2016.
Kilde	Aarhus Kommunes temperaturmåling (spørgeskemaundersøgelse) af de to Aarhus-mål "Aarhus er en god by for alle" og "I Aarhus har vi en høj grad af medborgerskab", udtræk fra portalerne friluftslivaarhus.dk og brugaarhus.dk.
Forventet målopfyldelse	Aktiviteter er igangsat, og der findes flere understøttende indikatorer til målet, som følges op kvartalsvist.
Sammenligningsgrundlag	Aarhus-fortællingen og tidsseriestudier af temperaturmålingen og portalbrug.

Mål 2.0: Vi skal sikre bæredygtig vækst (Effekt- og ydelsesmål)

Aarhus skal gå foran som en ressource- og energieffektiv by.

Aarhus skal være CO₂-neutral i 2030. Aarhus skal give borgerne lyst og motivation til at energieffektivisere.

Aarhus skal tage lederskab for grøn omstilling – vores vækst forpligter, og udgør samtidig en enestående mulighed.

Vi skaber løsninger sammen, både på tværs af Teknik og Miljø og sammen med virksomheder og videninstitutioner.

Gennem udbud skaber vi fremtidens bæredygtige efterspørgsel, og skaber optimale vilkår for innovation.

Vi tænker mulighederne for bæredygtig vækst ind i løsningen af alle opgaver.

Aktuelt er vi bl.a. i gang med en omlægning af fjernvarmeforsyningen, så den bliver CO₂-neutral. Vi energirenoverer kommunens ejendomme. Og vi afprøver alternative drivmidler i vores biler og i bybusserne.

I 2016 udarbejdes en Klimaplan 2016 og arbejdet med planstrategi og kommuneplan forberedes i 2016-2017.

Delmål 2.1: [CME] Aarhus skal være CO₂-neutral i 2030 (effekt mål).

Status og forventet målopfyldelse:

Tabel 2.1: Ton CO₂ pr. indbygger

	R 2008	R 2015	B 2020	B 2030
Udledning af ton CO ₂ pr. indbygger	7,6	5	4	0

Indikatornavn	Udledning af ton CO ₂ pr. indbygger
----------------------	--

Indikator- beskrivelse	<p>I forbindelse med budgetforhandlingerne for 2008 vedtog Aarhus Byråd målet om CO₂-neutralitet i 2030 for Aarhus. Klimaplan 2012-2015 peger, ud over CO₂-neutralitet, også på Aarhus som en bæredygtig og energieffektiv by, på forsyningssikkerhed og på at udvikle løsninger, som kan skabe forretning for erhvervsvirksomhederne og vidensinstitutioner. Senest er målet forankret i Fortællingen om Aarhus og Aarhus-målene.</p> <p>Målet om CO₂-neutralitet i 2030 vil i forbindelse med udarbejdelsen af en ny klimaplan 2016-2019 blive nedbrudt i en række milepæle.</p>
Seneste måling	Hvert andet år leveres CO ₂ -tal pr. indbygger og totalt. Der leveres tal for regnskab 2015 til oktober 2016.
Kilde	Klimaplaner og Fortællingen om Aarhus.
Forventet målopfyldelse	<p>Aktiviteterne i Klimaplan 2012-2015 er næsten afsluttet, og de understøttende indikatorer har generel høj målopfyldelse.</p> <p>Størst effekt har omlægningen af fjernvarmen, der i dag står for 20 pct. af den samlede CO₂-udledning i Aarhus Kommune. Varmeforsyningen i Aarhus Kommune foretager i 2015 - 2017 den største danske konvertering til CO₂-neutral varme. Aarhus Byråd har investeret cirka 3 mia. kr. i nyanlæg. De konkrete projekter er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studstrupværket bliver levetidsforlænget • Studstrupværket går fra at fyre med kul til at fyre med træpiller (fjernvarmens andel): 700 mio. kr. • Nyt biomassefyret kraftvarmeværk i Lisbjerg vil være i drift (1,1 mia. kr.). • Elkedel vil udnytte vedvarende energi fra vindmøller • Fjernaflæste målere vil give hurtig viden om det faktiske varme-forbrug. <p>Forslag til klimaplan 2016-2020 er under udarbejdelse og vil blive fremsendt til byrådet i andet halvår 2016.</p>
Sammenlignings- grundlag	<p>CO₂-udledningen pr. indbygger var i 2009 7,2 ton, i 2011 6,5 ton og i 2013 6,1 ton.</p> <p>Landsgenomsnittet udgjorde i 2014 7,3 ton pr. indbygger.</p> <p>Aarhus Kommunes tal sammenlignet med Københavns Kommune viser, at København i 2014 udledte 3,1 ton og korrigeret for investeringer i vedvarende energi 2,8 ton. Aarhus Kommune har ikke på samme måde som København investeret i vedvarende energi og kan derfor heller ikke modregne dette i CO₂-regnskabet. Generelt er ressourceforbruget pr. indbygger væsentligt lavere i tætbefolkede byer.</p>

Delmål 2.2: [CME] Initiativerne på affaldsområdet måles på successiv forøgelse af mængden af de genanvendelige materialer metal, glas, plast, pap og papir (MGP) på årligt 4.500 ton (effekt mål).

Status og forventet målopfyldelse:

Tabel 2.2: Miljøeffekt

	R 2014	R 2015	B 2016	B 2017
Forventet øget udsortering fra restaffaldet til genanvendelse af materialerne metal, glas, plast, pap og papir (MGP) (i ton i alt)*	-	-	500	2.000
Potentiale i restaffald af de genanvendelige materialer plast, metal, pap og papir i kg pr. indbygger pr. år	-	-	34	34

*) Måltallet afspejler, at den nye ordning for genanvendelige fraktioner først igangsættes ultimo september 2016 og udelukkende i Aarhus Midtby og vil på sigt udgøre årligt 4.500 tons relateret til antal husstande.

Indikatornavn	<ul style="list-style-type: none"> - Forventet øget udsortering fra restaffaldet til genanvendelse af materialerne metal, glas, plast, pap og papir (MGP) (i ton i alt) - Potentiale i restaffald af de genanvendelige materialer plast, metal, pap og papir i kg pr. indbygger pr. år
Indikatorbeskrivelse	<p>Målet operationaliseres ved en indikator om successiv forøgelse af mængden af de genanvendelige materialer metal, glas, plast, pap og papir (MGP/ PP) på 4.500 ton pr. år fra 2018, hvor ordningen er fuldt implementeret i Aarhus Kommune. Indikatoren er relateret til et nationalt mål om at opnå genanvendelse af mindst 50 pct. af organisk affald, papir-, glas, træ-, plast- og metalaffald fra husholdningerne i 2022.</p> <p>Byrådet har besluttet at sætte fokus på indsatser med reel miljøeffekt ved selve genanvendelsen. Papir, pap, plast og metal er de fraktioner, hvor der dokumenteret er en positiv miljøeffekt. Med andre ord arbejdes der ud fra en betragtning om mest miljø for pengene. Affaldsplanen 2015-2018 beskriver ikke en løsning for evt. udsortering af det organiske affald. Dette vil blive beskrevet i den kommende affaldsplan. I denne sammenhæng knytter de nationalt vedtagne mål om genanvendelse af mindst 50 pct. af organisk affald, papir-, glas, træ-, plast- og metalaffald fra husholdningerne i 2022 sig alene til opfyldelse som indsamlingsmål.</p>
Seneste måling	Målopfølgning sker som led i den vedtagne Affaldsplan 2015-2018, hvis status er drøftet i Teknisk Udvalg i februar 2016.
Kilde	Den tidligere regerings nationale ressourcestrategi, Danmark uden affald og Ressourceplan for affaldssortering 2013-2018 samt Affaldsplan 2015-2018 for Aarhus Kommune, som blev vedtaget af Byrådet i september 2015.
Forventet målopfyldelse	Aktiviteter er igangsat, og der findes flere understøttende indikatorer til målet, som følges op kvartalsvist.
Sammenligningsgrundlag	KL og Miljøministeriet: Danmark uden affald og Ressourceplan for affaldssortering 2013-2018.

Delmål 2.3: [CBA/CME] Teknik og Miljø indgår partnerskaber med borgere og private aktører om bæredygtighed, begrønning og tilpasning til mere vand (effekt mål).

Status og forventet målopfyldelse:

Tabel 2.3: Antal grønne partnerskaber

	R 2014	R 2015	B 2016	B 2017
Antal partnerskaber	30	-	190	190
Antal klimatilpasningsprojekter	-	-	-	-

Indikatornavn	- Antal partnerskaber
----------------------	-----------------------

	- Antal klimatilpasningsprojekter
Indikator-beskrivelse	<p><i>Antal partnerskaber:</i> For kriteriet "Antal partnerskaber" er der tale om større erhvervsdrivende partnerskaber samt partnerskaber med interesseorganisationer og foreninger og borgere, der vil indgå partnerskaber, herunder især partnerskaber med et udbredelsespotentiale. Kriterierne for partnerskaber er, at det er offentligt tilgængelige projekter, som aktører vil engagere sig i, og som giver lyst til at komme ud i det fri. I Byens Anvendelse er der ca. 190 større og mindre partnerskaber med borgere og virksomheder – særligt projekterne "Smag på Aarhus og "Grøn Medborger" medvirker til, at andelen af partnerskaber har et højt niveau.</p> <p><i>Antal klimatilpasningsprojekter:</i> Teknik og Miljø arbejder aktuelt med realisering af de projekter, som klimatilpasningsplanen fastsætter. Der er ikke fastlagte konkrete måltal.</p>
Seneste måling	Juni 2016.
Kilde	Projektoptællinger i Teknik og Miljø.
Forventet målopfyldelse	Aktiviteter er igangsat, og der er flere understøttende indikatorer til målet, som følges op kvartalsvist.
Sammenligningsgrundlag	Klimatilpasningsplanen, Projekt "Smag på Aarhus" og "Grøn Medborger".

Mål 3.0: Vi skal sikre en by i social balance (Effekt- og ydelsesmål)

Vi bygger fremtidens Danmark i Aarhus, og vi skal bygge en by med social balance, hvor alle har råd til at finde en passende bolig af god kvalitet.

Når vi bygger en by med en varieret sammensætning af boligtyper og ejerformer i byens kvarterer, skabes forudsætningen for velfungerende lokalsamfund, hvor gode skoler, dagtilbud og foreningsliv kan vokse og øge byens sociale kapital.

Byrådet har i juni 2016 vedtaget den nye boligpolitik for Aarhus Kommune. Boligpolitikens vision er: *Alle aarhusianere har mulighed for at bo i en god bolig i en by med social balance.*

Vi skal realisere visionen gennem tre indsatsområder:

- Plads til flere aarhusianere – nu og i fremtiden
- Mangfoldighed – boligtyper, boligstørrelser og ejerformer til alle behov
- Velfungerende lokalsamfund og stærk social sammenhængskraft

Teknik og Miljø vil i 2016 realisere "boligpakken" fra Budget 2016 (1.600 nye boliger) og i 2016-2017 udarbejde løbende planer for større boligområder samt ud fra planstrategien forberede arbejdet med kommuneplan.

Delmål 3.1: [Bolig og Projektudvikling] Alle skal have råd til en passende bolig af god kvalitet. Der skal være tilstrækkeligt og varieret udbud af almene boliger i hele kommunen. Mindst 75 pct. af kvoten til nye almene familieboliger skal anvendes i skoledistrikter med kommunal beslutning om anvendelse af planlovens bestemmelser om planlægning for almene boliger (blandet boligsammensætning) (effekt mål).

Status og forventet målopfyldelse:

I forlængelse af Byrådets vedtagelse af Boligpolitikken vil der blive udarbejdet en plan og indikatorer for opfølgning i bred forstand – både i relation til det samlede boligudbud og i relation til målsætningerne om variation og blandet boligsammensætning.

Delmål 3.2: [Bolig og Projektudvikling] Antallet af relevante bomuligheder for henholdsvis studerende og familier skal øges i takt med antallet af studerende og familier og være tidssvarende (effekt- og ydelsesmål).

Status og forventet målopfyldelse:

Tablet 3.2: Relevante bomuligheder*:

	R 2014	R 2015	B 2016	B 2017
Faktum: Antal studerende	52.360	50.879	54.300	54.600
Bomuligheder i støttede ungdomsboliger	11.358	11.814	11.700	11.900
Ungdomsboliger/kollegier*	788	788	788	524
Dækningsgrad, støttede ungdomsboliger	22 %	23 %	22 %	22 %
Dækningsgrad i alt	23 %	25 %	23 %	23 %
Antal tilsagn ** i alt til almene familieboliger	-	52	-	100
Antal af tilsagn*** for almene familieboliger i områder med plankrav om almene boliger	-	52	-	75
Andel af tilsagn*** for almene familieboliger i områder med plankrav om almene boliger	-	100 %	75 %	75 %

*) Ungdomsboliger/kollegier vil falde til 524 i 2016, da 264 kollegieværelser nedrives i 2016 på Hejredalskollegiet.

**) Bomulighederne omfatter også almene familieboliger, der er ommærket til ungdomsboliger, og udlejningsaftaler med fortrinsret for unge til almene familieboliger.

***) Opgjort i antal almene familieboliger.

Indikatornavn	<ul style="list-style-type: none"> - Faktum: Antal studerende - Bomuligheder i støttede ungdomsboliger - Ungdomsboliger/kollegier - Dækningsgrad, støttede ungdomsboliger - Dækningsgrad i alt - Antal tilsagn i alt til almene familieboliger - Antal af tilsagn for almene familieboliger i områder med plankrav om almene boliger - Andel af tilsagn for almene familieboliger i områder med plankrav om almene boliger
Indikatorbeskrivelse	<p>I de foregående 3-4 år er antallet af studerende i Aarhus vokset mere end uddannelsesinstitutionerne forventede i ungdomsboliganalysen fra 2010. I det seneste år er antallet af studerende til gengæld faldet med tæt på 1.500 studerende. I sammenhæng med færdiggørelsen af en række nye almene ungdomsboliger i 2015 har dette medført, at delmålet tilnærmelsesvist er opfyldt for dækningsgraden for støttede ungdomsboliger.</p> <p>I forbindelse med budgetforlig 2014-17 blev der vedtaget en hensigts-erklæring om, at Borgmesterens Afdeling i samarbejde med Teknik og Miljø skulle udarbejde en boligpolitik med inddragelse af relevante eksterne aktører. Boligpolitikken blev vedtaget af Byrådet d. 8. juni 2016. Heri indgår følgende vision for almene familieboliger og boliger til studerende: <i>"Aarhus Kommune vil også fremover støtte byggeriet af almene familieboliger og almene ungdomsboliger med henblik på, at de fortsat udgør ca. en fjerdedel af boligmassen."</i></p>

	Der er i budgetforlig 2016 afsat 250,5 mio. kr. til boligkvoter, således at der kan bygges 410 almene familieboliger pr. år i 2016-2019. I finansieringen indgår salg af ca. 500 boliglejemål. Midlerne herfra frigives i takt med, at lejemålene sælges. Der afsættes ekstra 10 mio. kr. til ungdomsboligkvoter (ca. 100 ungdomsboliger).
Seneste måling	Tallene opdateres årligt, og succeskriterierne vil fremadrettet blive vægtet.
Kilde	Uddannelsesinstitutionernes oversigter for antal studerende – opgjort pr. oktober året før, Aarhus Kommunes opgørelser over antal studieboliger tillagt opførte boliger indberettet i det digitale indberetningssystem Bossinf, hvor kommunen administrerer tilsagn til almene familieboliger og almene ungdomsboliger.
Forventet målopfyldelse	Aktiviteter er igangsat, og der findes flere understøttende indikatorer til målet, som følges op kvartalsvist. Der kan opføres 410 almene familieboliger om året i perioden 2016-2019. Hertil kommer de 2.860 ungdomsboliger, der er afsat midler til i perioden 2014-2019. Dette forventes at sikre målopfyldelsen i de kommende år.
Sammenligningsgrundlag	Fortællingen om Aarhus beskriver i denne sammenhæng, at ønsket er en by med et stærkt uddannelsesliv og kvalificerede medarbejdere, attraktive jobs, og hvor der er plads til alle og brug for alle.

Mål 4.0: Vi skal sikre mobilitet og forbundethed (Effektmål)

God mobilitet for mennesker og varer er en forudsætning for vækst og for at sikre et godt byliv for alle.

Østjylland som national vækstmotor er ensbetydende med et stadigt voksende mobilitetsbehov.

Vi arbejder ud over kommunegrænsen for gode infrastrukturelle forbindelser både regionalt, nationalt og internationalt – bl.a. via en samlet mobilitetsstrategi for Business Region Aarhus.

I Aarhus skal transporttilbuddene afspejle byens størrelse, og vi skal kombinere transportformerne, så vi får "mest mulig mobilitet for pengene".

Samtidig nødvendiggør hensynet til mennesker, klima og miljø, at vi prioriterer bæredygtige og helhedsorienterede virkemidler.

Aarhus' strategi for at sikre god mobilitet er konkret baseret på følgende virkemidler:

- Minimere transportbehovet
- Påvirke transportvaner
- Udnytte eksisterende infrastruktur bedre
- Anlægge ny infrastruktur.

Teknik og Miljø arbejder årligt med udmøntning af MOVE og anlægsprogrammet og vil i 2016 arbejde med VVM-letbanens 2. etape, trafik- og mobilitetsplan for Midtbyen, kollektiv trafikplan ift. Letbanens start, ny cykelhandlingsplan, Smart Mobilitet og strategi for kombinationsrejser.

Delmål 4.1: [CBM] Målet er at fastholde fremkommeligheden på det overordnede vejnet, samtidig med at Aarhus vokser (effekt mål).

Status og forventet mål opfyldelse:

Table 4.1: Fremkommelighed:

	R 2014*	R 2015**)	B 2016	B 2017
Indeks for trængsel på indfaldsveje*:				
Grenåvej – fra Bakketofte i Skødstrup til Ringgaden:				
- På hverdagsdøgn mod Aarhus	1,0		1,0	1,0
- På hverdagsdøgn fra Aarhus	1,0		1,0	1,0
Randersvej – fra Lisbjerg Syd til Stjernepladsen:				
- På hverdagsdøgn mod Aarhus	1,3		1,3	1,3
- På hverdagsdøgn fra Aarhus	1,2		1,2	1,2
Viborgvej – fra øst Østjyske Motorvej til Ringgaden:				
- På hverdagsdøgn mod Aarhus	1,2		1,2	1,2
- På hverdagsdøgn fra Aarhus	1,2		1,2	1,2
Silkeborgvej – fra Herningmotorvejen til Ringgaden:				
- På hverdagsdøgn mod Aarhus	1,1		1,1	1,1
- På hverdagsdøgn fra Aarhus	1,1		1,1	1,1
Skanderborgvej – fra Kolt Skovvej i Haselager til Ringgaden:				
- På hverdagsdøgn mod Aarhus	1,2		1,2	1,2
- På hverdagsdøgn fra Aarhus	1,1		1,1	1,1
Christian X's Vej – fra Tranbjerg Syd til Skanderborgvej:				
- På hverdagsdøgn mod Aarhus	1,1		1,1	1,1
- På hverdagsdøgn fra Aarhus	1,0		1,0	1,0
Oddervej – fra Ringvej Syd til Marselis Boulevard:				
- På hverdagsdøgn mod Aarhus	1,0		1,0	1,0
- På hverdagsdøgn fra Aarhus	1,0		1,0	1,0
Indeks for trængsel på ringveje*:				
Ringgaden – fra Grenåvej til Stadion Allé				
- Hverdagsdøgn mod syd	1,2		1,2	1,2
1. Hverdagsdøgn mod nord	1,3		1,3	1,3
Ringvejen – fra Tjelevej i Vejlbj til Lykesholms Allé i Viby				
- Hverdagsdøgn mod syd	1,3		1,3	1,3
- Hverdagsdøgn mod nord	1,3		1,3	1,3

*) Foreløbige indekstal for 2014. Beregningerne er et gennemsnit for årene, og der er ikke taget højde for evt. fejlkilder som f.eks. vejarbejder eller reguleringer af vejnettet i løbet af året.

**) Tal for 2015 er under bearbejdning.

Indikatornavn	- Indeks for trængsel på indfaldsveje - Indeks for trængsel på ringveje
Indikatorbeskrivelse	Fremkommeligheden for biltrafikken angives ved et såkaldt trængselsindeks. Indekset er baseret på data vedr. rejsetider, som registreres ved hjælp af Bluetooth enheder, som er opsat på udvalgte steder langs vejnettet i Aarhus. Forøgede køretider kan accepteres, hvis de kan henføres til anlægsarbejder, der på længere sigt fremmer mobiliteten. Fremkommeligheden for de forskellige transporttyper skal undersøges. Borgerne skal ved hjælp af ITS og kampagner ansøres til at ændre transportvaner.

	<p>De enkelte veje består af et antal strækninger varierende mellem 4 til 10. Disse strækninger har forskellige længder, trafikintensiteter, trafikmønstre, skilte hastigheder og udformninger og vil dermed også ofte have forskellige forventede rejsehastigheder.</p> <p>Der arbejdes på at udvikle et årsindeks, således det er muligt at sammenligne indeks på tværs af årene.</p> <p>Ud fra de foreløbige udtræk af kvartalstal er det Teknik og Miljø's vurdering, at der er stor usikkerhed på kvartalsdata, og at det i stedet skal anbefales at sammenligne de udvalgte veje/strækninger på baggrund af årsdata. Usikkerheden på kvartalsdata hænger især sammen med, at mængden af "gode dage" bliver for lille.</p>
Seneste måling	Juni 2015. Tal for 2015 foreligger til den tredje kvartalsvise målopfølgning 2016.
Kilde	<p>Aarhus Kommunes data til trængselsindeks.</p> <p>Definition: Forholdet mellem den målte gennemsnitlige rejsehastighed og den skilte rejsehastighed. Når trængselsindekset er lig 1 betyder det, at rejsehastigheden svarer til den skilte hastighed. Et indeks over 1 betyder, at rejsehastigheden er lavere end forventet. Til vurdering af den samlede strækning anvendes der et gennemsnit af de forskellige strækninger.</p>
Forventet målopfyldelse	<p>Aktiviteter er igangsat, og der findes flere understøttende indikatorer til målet, som følges op årligt.</p> <p>Trængslen for biltrafik afventer samlede udtræk af data samt endelig vurdering af resultaterne for 2014 og 2015.</p> <p>Trængslen vil fremadrettet illustreres ved GIS-kort for de udvalgte strækninger med anførsel af disse strækningers reelle rejsetid.</p>
Sammenligningsgrundlag	Øvrige aktiviteter for Intelligente Transport Systemer (ITS), en løbende udbygning og regulering af vejnettet, samt udbygning af alternative transportformer som cyklisme og kollektiv trafik. Tværkommunale sammenligninger til Københavns Kommune. Sammenligninger bør tage højde for de forskellige byers vejtyper, vejenes beskaffenhed, vejenes årsgennemsnitstrafik og svingbevægelser.

Delmål 4.2: [CBM] Væksten i transporten i Aarhus skal primært ske inden for kollektiv trafik, cyklisme og gående trafik (effekt mål).

Status og forventet målopfyldelse:

Tabel 4.2: Udviklingen i fordelingen af ture på transportformer i Aarhus

	R 2014	R 2015	B 2016	B 2017
Fordeling af forskellige transportmidlers andel af ture i kommunen*:				
- Bil	53 %	53 %		
- Gang	20 %	19 %		
- Cykel	16 %	17 %		
- Bus	6 %	6 %		
- Tog	3 %	3 %		
- Andet	2 %	2 %		
Fordeling af transportmidlers andel af ture inden for Ringgaden*:				
- Bil	35 %	35 %		
- Gang	26 %	26 %		
- Cykel	23 %	24 %		
- Bus	10 %	9 %		
- Tog	4 %	5 %		
- Andet	2 %	1 %		
Antal passagerer i den kollektive bustrafik (i mio.)	36,4	35,4**	35,4	35,4

*) Et repræsentativt udsnit af de 10-84 årige, bosat i Danmark, adspørges året rundt om deres rejseaktivitet på dagen før interviewet. En tur er defineret som hver gang, en respondent bevæger sig på gaden/vejen, for at komme til en ny aktivitet/formål eller et nyt sted. Alle ærinder, aktiviteter og ophold i løbet af dagen medtages. Eventuelt skift af transportmiddel undervejs er en del af samme tur. Udtur og hjemtur er (mindst) to ture, idet respondenterne skal opdele turen i alle formål undervejs. R 2014: 2012-2014 data, R 2015: 2013-2015 data.

***) Tal udtrukket fra Midttrafik uden korrektion.

Indikatornavn	<ul style="list-style-type: none"> - Fordeling af forskellige transportmidlers andel af ture i kommunen - Fordeling af transportmidlers andel af ture inden for Ringgaden - Antal passagerer i den kollektive bustrafik (i mio.)
Indikatorbeskrivelse	<p>Målet operationaliseres ved udviklingen i den relative andel af ture fordelt på forskellige transportformer i Aarhus Kommune.</p> <p>Udviklingen i antallet af ture på hovedtransportmidler beskrives ud fra interviews foretaget af DTU i forbindelse med den årlige landsdækkende transportvaneundersøgelse. I øjeblikket er stikprøvens størrelse svarende til, at der statistisk set kan anvendes data fra en 3-årig-periode. Udvikling i andelen af brugen af transportmidler beskrives således ved at se på udviklingen over en 3-års periode.</p> <p><i>Udviklingen i trafik og mobilitetsbehov:</i></p> <p><i>Bil:</i> Siden 2000 er biltrafikken i Aarhus Kommune samlet set steget med 11 %, hvilket er mindre end på landsplan, hvor stigningen har været på ca. 16 %.</p> <p>I Midtbyen af Aarhus er der ikke siden år 2000 sket den store udvikling i biltrafikken – samlet set et fald på ca. 2 %. Der har dog i perioden været visse udsving, hvoraf det mest markante har været faldet på ca. 7 % i biltrafikken i forbindelse med indsnævringen af Kystvejen fra 4 til 2 spor i 2012. Trafiktællingerne i de sidste 2 år viser imidlertid, at biltrafikken på ny er stigende i Midtbyen, hvilket nok hovedsagelig skyldes byudviklingen – især udviklingen af Aarhus Ø.</p> <p><i>Cykel:</i> Cykeltrafikken i Aarhus er samlet set steget med 29 % i perioden siden 2000 – en del mere end på landsplan. Fra 2013 til 2014 er cykeltrafikken (jf. tællinger) steget med 5 pct. Det er fjerde år i træk, at</p>

	<p>cykeltrafikken stiger i Aarhus. I perioden fra 2000 til 2008 er cykeltrafikken i Aarhus steget med 11 %, hvorefter der skete en stagnation og et mindre fald. I de seneste 5 år er cykeltrafikken steget i Aarhus. Fra 2014 til 2015 med ca. 1 %.</p> <p>Det skal bemærkes, at vejret har stor indflydelse på cykeltrafikken.</p> <p><i>Antal passagerer i den kollektive bustrafik (i mio.):</i> Delmålet beskrives ved hjælp af data vedrørende udviklingen i antallet af passagerer i busserne.</p> <p>Med henblik på at give et trafiktilbud, der kunne tiltrække flere passagerer og samtidig kunne effektivisere kørslen med et reduceret kørselsomfang, blev et helt nyt busnet sat i drift i august 2011.</p> <p>Antal passagerer måles i dag med et databussystem i nogle af bybusserne, som løbende automatisk registrerer passagertal hvor de kører. Disse løbende registreringer opregnes efterfølgende til et årsniveau. På basis heraf så passagertallet efter omlægningen af busnettet i 2011 ud til over de sidste par år at stabilisere sig på omkring 36,4 mio. passagerer årligt. Tallet viser sig nu at ligge omkring 35,4 mio. passagerer årligt. Det skyldes, at databusserne i dag indsamler langt flere data, end i de første par år efter etablering af systemet, hvor der var en række vanskeligheder. Når passagertallet for 2015 er lavere end de opgjorte passagertal for de to foregående år, er der således ikke tale om en reel passagernedgang – snarere tværtimod, idet billetindtægterne i samme periode har været stigende.</p> <p>I 2017 skal der igen gennemføres en større omlægning af busnettet, idet buskørslen skal reduceres i forbindelse med letbanens opstart. Det forventes her, at passagertallet i bybusserne falder, idet mange passagerer forventes overflyttet til letbanen. Der forventes ikke en nedgang i det samlede passagertal for bus og letbane.</p>
Seneste måling	April 2015.
Kilde	DTUs Transportvaneundersøgelse for 2012-2014 og 2013-2015 og Midttrafiks data.
Forventet målopfyldelse	Aktiviteter er igangsat, og der findes flere understøttende indikatorer til målet, som følges op årligt.
Sammenligningsgrundlag	Tidligere transportvaneundersøgelser fra DTU og Midttrafiks databank.

Mål 5.0: Vi skal sikre en effektiv og serviceminded drift (Effekt mål)

Teknik og Miljø vil være proaktiv med hensyn til at fortælle "historierne" – både de gode og de udfordrende. Det er vigtigt, at fokus flyttes fra de problemer, der opleves her og nu, til det ofte langsigtede mål, der følges.

Herudover vil Teknik og Miljø sætte ambitiøse mål for service og sagsbehandlingstider o.l., samt gennemføre løbende og systematiske målinger af den oplevede service.

Teknik og Miljø vil arbejde aktivt med kanalstrategien, både ved at tage nye kanaler i brug og ved at lukke kanaler, der ikke tjener sit formål længere.

Det er målet, at Teknik og Miljø (og Aarhus Kommune) rykker op i de forskellige omdømmeanalyser, der gennemføres.

Delmål 5.1: [CME] Sagsbehandlingstiden for byggesager, miljøgodkendelser og husdyrsgodkendelser skal reduceres og brugernes tilfredshed skal højnes (effekt mål).

Status og forventet målopfyldelse:

Sagsbehandlingstiden for byggesager, miljøgodkendelser og husdyrsgodkendelser:

	R 2014	R 2015	B 2016	B 2017
Byggesagsbehandling (virksomheder) – tilfredsheds mål*	-	55 / 71 %	>80 %	>80 %
Gns. tid, byggesager (intern tid, dage)***	35	13/25	<15	<15
Gns. tid for byggesager ift. landsgennemsnit***	<100 %	163 %	<100 %	<100 %
Klager over retlige spørgsmål i byggesager, hvor Teknik og Miljø underkendes****	9 %	7,6 %	<20 %	<20 %
Miljøtilsyn/miljøgodkendelse – tilfredsheds mål*****	-	94-100 %	>80 %	>80 %

*) Indsatsen skal gælde kommunikationen mellem borgeren/virksomheden og Byggeri. Tilfredsheden når op på 71 % når svarkategori "Hverken/eller" medtages.

**) Sagsbehandlingstider er beregnet ud fra BBR. R 2015: 13 dage bygger på alle data i BBR, 25 dage bygger på beregninger, hvor data med formodet datafejl (nul eller negativ sagsbehandlingstid) er undtaget. Byggeri har i det forløbne år behandlet mange "gamle" sager, som øger sagsbehandlingstiden.

***) Landgennemsnittet beregnes én gang årligt i marts på baggrund af afgørelser truffet det foregående år fra marts til marts. R 2015: Data fra marts 2015.

****) Der har været 26 afgjorte klagesager i 2015, hvoraf Aarhus Kommune er blevet underkendt i to sager.

*****) Fokus er her på kommunikationen mellem virksomhederne og afdelingen for virksomhedsmiljøtilsyn (Virksomheder og Jord).

Indikatornavn	<ul style="list-style-type: none"> - Byggesagsbehandling (virksomheder) – tilfredsheds mål - Gns. tid, byggesager (intern tid, dage) - Gns. tid for byggesager ift. landsgennemsnit - Klager over retlige spørgsmål i byggesager, hvor Teknik og Miljø underkendes - Miljøtilsyn/miljøgodkendelse – tilfredsheds mål 												
Indikatorbeskrivelse	<p><i>Byggesagsbehandling (virksomheder) – tilfredsheds mål, Gns. tid, byggesager (intern tid, dage), Gns. tid for byggesager ift. landsgennemsnit og Klager over retlige spørgsmål i byggesager, hvor Teknik og Miljø underkendes:</i></p> <p>Servicemålene for Aarhus Kommune er opdelt i fem kategorier afhængig af bygningstypen, defineret i Byggeloven:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Kategori</th> <th style="text-align: center;">Servicemål</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1: Simple konstruktioner(carporte)</td> <td>15 dage.</td> </tr> <tr> <td>2: Enfamiliehuse</td> <td>15 dage.</td> </tr> <tr> <td>3: Industri og lagerbebyggelse samt jordbrugs avls- og driftsbygninger af begrænset kompleksitet</td> <td>30 dage.</td> </tr> <tr> <td>4: Andre faste konstruktioner m.v.(mobilmaster)</td> <td>15 dage.</td> </tr> <tr> <td>5: Øvrigt erhvervs- og etagebyggeri</td> <td>45 dage.</td> </tr> </tbody> </table> <p>Mens sagsfordelingen for Aarhus i kategori 2, 3 og 4 i perioden fra 2009-2015 har ligget nogenlunde konstant, er der i samme periode sket en forskydning i antallet af sager fra kategori 1 sager til kategori 5 sager. I 2009 var 34 % af de kategoriserede sager kategori 1 sager og 20 % kategori 5 sager. I 2015 er det forholdet 22 % kategori 1 sager og 37 % kategori 5 sager. Kategori 5 sager er væsentlig større og mere komplekse sager med en væsentlig længere</p>	Kategori	Servicemål	1: Simple konstruktioner(carporte)	15 dage.	2: Enfamiliehuse	15 dage.	3: Industri og lagerbebyggelse samt jordbrugs avls- og driftsbygninger af begrænset kompleksitet	30 dage.	4: Andre faste konstruktioner m.v.(mobilmaster)	15 dage.	5: Øvrigt erhvervs- og etagebyggeri	45 dage.
Kategori	Servicemål												
1: Simple konstruktioner(carporte)	15 dage.												
2: Enfamiliehuse	15 dage.												
3: Industri og lagerbebyggelse samt jordbrugs avls- og driftsbygninger af begrænset kompleksitet	30 dage.												
4: Andre faste konstruktioner m.v.(mobilmaster)	15 dage.												
5: Øvrigt erhvervs- og etagebyggeri	45 dage.												

	<p>sagsbehandlingstid, hvilket har betydning for den gennemsnitlige sagsbehandlingstid.</p> <p>Konkret forventer Byrådet i budgetforlig 2016, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid kan bringes ned på under 90 % af lands-gennemsnittet.</p> <p>På sagsforløbssiden er Byggeri ultimo 2015 blevet certificeret i kvalitetsledelse, hvilket har til formål at ensrette og højne kvaliteten af sagsbehandlingen. Certificeringen medfører, at der for alle kritiske arbejdsrutiner er udarbejdet en udførlig arbejdsprocedure. Derudover er der primo 2016 iværksat en handleplan for at reducere sagsbehandlingstiden ved dels en gennemgang af sagsforløbet, dels at klæde kunden bedre på til at ansøge. I 2015 er en stor andel af de telefoniske henvendelser til Byggeri indkommet via call-centret, for at give sagsbehandlere bedre mulighed for at fordybe sig i sagsbehandlingen. Denne praksis er evalueret i 2016, hvor fordele ved andre modeller og tekniske løsninger er undersøgt.</p> <p>På IT-området er nyt byggesagssystem implementeret pr. 1. januar 2016. Der har været massive startproblemer, som der er redegjort for i anden sammenhæng. Endvidere er den nye landsdækkende portal "Byg og Miljø" startet op ultimo 2015. Baggrunden herfor er at mange sager forsinkes af manglende information til at afdække sagen fra borgernes side. Når der flere gange skal spørges om nye informationer forlænges sagsbehandlingstiden. Der bliver samarbejdet med andre større byer for at øge portalens kvalitet samt at øge andelen, der indtastes via portalen. Anvendelsesgraden udgør aktuelt ca. 20 %, men skulle gerne op på 80 % i løbet af 2017.</p> <p><i>Miljøtilsyn/miljøgodkendelse – tilfredshedsmål:</i> Brugerundersøgelsen er udsendt til samtlige virksomheder, som har fået foretaget et tilsyn i 2015 (163 virksomheder) og har med 72 besvarelser en svarprocent på 44 %.</p> <p>39 % af de adspurgte virksomheder har 10 ansatte eller færre. Der er ikke nogle tydelige forskelle mellem små og store virksomheders svar. På alle spørgsmål om tilsynet svarer mellem 94 % -100 % i kategorien yderst tilfreds eller tilfreds (yderst forståeligt eller forståeligt). I 2016 er iværksat tilsvarende en løbende tilfredshedsundersøgelse vedrørende miljøgodkendelser.</p>
Seneste måling	December 2015.
Kilde	Trafik- og Byggestyrelsen, Byggesagssystemet "Byg og Miljø", Miljøministeriets "husdyrgodkendelse.dk" og Miljøstyrelsens database "Miljøtilsyn i kommunerne".
Forventet målopfyldelse	<p>Aktiviteter er igangsat, og der findes flere understøttende indikatorer til målet, som følges op kvartalsvist.</p> <p>Det er udmeldt via Byggeris nyhedsbreve, at det nye byggesagssystem i 2016 har givet udfordringer og medført lave produktionstal.</p> <p>Der er afsat 5 mio. kr. i 2015 og 2016 til den midlertidige indsats i forhold til byggesagsbehandlingen. Der er i budgetforlig 2016 afsat 3 mio. kr./år til byggesagsbehandling. Heraf afsættes 1 mio. kr./år</p>

	til en ordning, hvor gebyret for byggesagsbehandling ved mindre sager frafaldes, hvis tidsfristerne ikke overholdes. Nationalt er der i Økonomiaftale 2017 afsat 154 mio. kr. til at understøtte reduktionen i sagsbehandlingstider i perioden 2015-2018, heraf er der sat 140 mio. kr. til kommunerne.
Sammenligningsgrundlag	Regeringen og KL: Aftale om servicemål for kommunal erhvervsrettet sagsbehandling, Fortællingen om Aarhus: "Aarhus er en god by for alle" samt Aarhus Kommunes Boligpolitik.

3. Særlige indsatsområder

3.1 Hensigtserklæringer

Teknik og Miljø skal i forbindelse med de årlige regnskabsaflæggelser følge særskilt op på gældsafviklingen på byggesagsområdet, indtil gælden er inden for de gældende udsvingsgrænser for sektoren.

Teknik og Miljø og Sociale Forhold og Beskæftigelse skal i 2017 sikre, at der indenfor det eksisterende samarbejde om nyttejobs og aktivering af ledige kan skabes en række ordinære småjobs.

Teknik og Miljø skal igangsætte projektering og forberede udbudsfasen i forhold til den kommende Bering-Bedervej.

Teknik og Miljø skal i samarbejde med Borgmesterens Afdeling udarbejde en samlet finansieringsplan for restfinansieringen af Bering-Bedervejen, som kan indgå i næste års budgetdrøftelser.

3.2 Øvrige særlige indsatser

Organisationsændring i Teknik og Miljø

Organisationsændringen pr. juni 2014 i Teknik og Miljø er implementeret og har siden været fulgt af mindre organisatoriske justeringer.

Kommunale arbejdspladser i Gellerup

Byrådet har den 19. november 2015 vedtaget bedømmelseskomiteens indstilling, hvorved opgaven med opførelse og drift af byggeriet i Gellerup tildeles et konsortium med A. Enggaard A/S – Enggaard Gruppen A/S i spidsen. Det valgte projekt lever i meget høj grad op til konkurrenceprogrammet. Bygningskomplekset er dermed med til at understøtte helhedsplanens vision om at omdanne Gellerup og Toveshøj til en attraktiv, multifunktionel bydel i Aarhus. Projektet har et særligt stort fokus på social bæredygtighed, hvor inklusion er et tema som udfoldes i både byggeprocessen, brugen og driften af bygningen. Der er i projektet også fokuseret på miljømæssig og økonomisk bæredygtighed. Bygningen bygges i Bygningsklasse 2020 med et meget lavt energiforbrug og der fokuseres på valg af materialer ud fra både æstetik, miljø, totaløkonomi og genanvendelse. Bygningen forventes at stå klar til indflytning november 2018. Driften af byggeriet er udlagt til konsortiet de kommende 15 år, ud fra et ønske om at sikre en totaløkonomisk tilgang til projektet fra opstart og design til drift og renovering. Projektet omfatter 1.500 m² udadvendte funktioner, der skal sikre, at huset lever op til helhedsplanens intentioner om at blande og skabe nye funktioner i Gellerup samtidig med, at de understøtter inklusion.

Organisationsudvikling

Sideløbende med forberedelsen af byggeriet i Gellerup arbejder Teknik og Miljø med at udvikle organisationen som helhed. Projektet har omfattet formulering og kommunikation af ny vision, ledelsesgrundlag og fælles indsatsområder, den nye organisering i centre samt udarbejdelsen af en fælles virksomhedsplan for Teknik og Miljø. Der er også igangsat en række konkrete eksperimenter og udviklingstiltag, der bl.a. sigter på afprøvning af nye idéer om f.eks. samarbejde og kontorindretning inden sammenflytningen i Gellerup.

Samling af opgaver på bygningsområdet

I 2013 skete der en samling af visse opgaver på bygningsområdet. Byrådet besluttede i den forbindelse, at der skulle ske en evaluering af den nye funktion efter et helt driftsår (2014). Evalueringen er gennemført i 2015, ved ekstern konsulent. Det fremhæves bl.a., at der er generel opbakning til den "nye", fælles bygningsafdeling. Samtidig påpeges en række uensigtsmæssigheder og udfordringer, som endnu ikke er løst. En del heraf kan henføres til de forskellige snitflader, der er etableret i forhold til de enkelte magistratsafdelinger.

Mål: I 2016 vil der være fokus på at sikre "orden i data" – dvs. på systematisk indberetning i Caretaker. Der vil desuden være fokus på at få etableret en model, der sikrer Ejendomme ressourcer til intern projektledelse og teknisk rådgivning, når magistratsafdelingerne får midler til nye byggeprojekter.

Modernisering af byggesagsbehandlingen

Der henvises til beskrivelse af byggesagsbehandlingen i delmål 5.1.

4. Beskrivelse af ydelser

Teknik og Miljø er ansvarlig for en bred vifte af opgaver, herunder:

- Kommuneplan, byplanlægning og lokalplaner
- Jordkøb og byggemodninger
- Byggesager, ejendomsbeskatning og grundsalg
- Udvikling af byrummet
- Tilsynet med almene boligorganisationer, støttet nybyggeri og byfornyelse
- Trafikal infrastruktur
- Trafiksikkerhed, trafikmiljø og parkering
- Drift af vejanlæg
- Bestilling af kollektiv trafik
- Naturplanlægning og -beskyttelse
- Skove, parker og legepladser
- Vand- og spildevandsplanlægning og myndighedsopgaver på området
- Virksomhedstilsyn, miljøtilsyn og miljøvagt, samt forurenede grunde
- Vandløbstilsyn og badevandskontrol
- Kirkegårde
- Kolonihaver
- Skadedyrsbekæmpelse
- Kommunale administrationsbygninger
- Udleje af kommunale lejemål, landbrugsjord m.v.
- Anvisning af boliger til børnefamilier i akut bolignød, ved genhusninger o.l.
- Fjernvarmeforsyning
- Renovation, genbrugsstationer og diverse genanvendelsesordninger
- Drift af affaldsforbrændingsanlæg og andre bortskaffelsesplaner.

5. Organisation

Fra 1. januar 2016 er brand- og redningsberedskabet ikke længere en del af Teknik og Miljø, da det er overgået til et § 60-selskab i samarbejde med Skanderborg, Odder og Samsø kommuner.

Teknik og Miljø er organiseret i fire centre og to stabsfunktioner¹:

- Center for Administration og Ejendomme (i)
- Center for Byens Anvendelse (0, i)
- Center for Byudvikling og Mobilitet (*)
- Center for Miljø og Energi (*, t, i)
- Bolig og Projektudvikling
- Ledelsessekretariatet.

Note: Hvert center og stabsfunktion er omfattet af decentraliseringsordninger. Flere centre har herudover ikke-decentraliserede driftsområder (*). Enkelte forvaltninger er takstfinansierede, helt eller delvist (t), 0-budgetterede (0) eller indtægtsbudgetterede (i).

I Center for Byens Anvendelse udføres arbejdet inden for en bestiller-udfører model med Natur og Vej Service som udfører og Center for Byens Anvendelse samt andre kommunale forvaltninger som bestiller. Størsteparten af Natur og Vej Services opgaver konkurrenceudsættes via udbud. Natur og Vej Service er en del af Center for Byens Anvendelse.

Borger- og brugerinddragelse er relevant i forbindelse med mange af Teknik og Miljø's opgaver. Det sker via mere traditionelle tiltag (høringer, borgermøder, inddragelse af fællesråd), via medborgerskabsinitiativer af meget forskellig karakter og via løbende undersøgelser af borgernes og brugernes tilfredshed med de leverede ydelser.

6. Supplerende nøgletal

Tabellerne nedenfor viser udvalgte nøgletal for Teknik og Miljø. Ikke alle nøgletal opgøres hvert år, hvorfor der kan være brud i tidsserier.

Nøgletallene er ikke budgetlagte, så der vises ikke afvigelser mellem budget og regnskab.

Center for Administration og Ejendomme:

Lejemål*	2011	2012	2013	2014	2015
Boliglejemål:					
Antal ledigblevne lejemål i alt	158	158	124	107	102
Udlejning til genhusninger	35	45	26	0	8
Udlejet til flygtninge og indvandrere	0	0	25	21	8
Udlejet til akutte boligansøgere	39	42	28	37	35
Boliger til studerende (Skejby Vænge)	69	71	45	49	51
Ikke udlejet, gns. antal dage	8	2	6	5	7
Gennemsnitlig ledighedsprocent	0,4 %	0,2 %	0,5 %	0,4 %	0,5 %
Erhvervslejemål:					
Antal ledigblevne erhvervslejemål	9	12	10	7	10
Ikke udlejet, gns. antal dage	67	42	150	165	93
Gennemsnitlig ledighedsprocent	0,2 %	0,7 %	1,2 %	1,3 %	1,11 %

*) Der er tale om et oplysningstal, som beskriver den omsætning, der har været i lejlighederne. Lejlighederne bliver ledige, når lejerne flytter og siger deres lejemål op. Der forventes i 2016 en gennemsnitlig ledighedsprocent på 0,5 % for boliglejemål og 1,2 % for erhvervslejemål.

Udlejet til akutte boligansøgere

Lejlighederne bliver ledige, når beboerne vælger at flytte, og som det fremgår af tabellen, ændrer antallet sig en del over årene. De lejligheder, som ikke udlejes til flygtninge/indvandrere, bliver udlejet til akutte boligansøgere.

Udlejet til studerende (Skejby Vænge)

Anvisningen af ledigblevne boliger på Skejby Vænge sker fra Kollegiekontoret, som også anviser boliger til alle kommunens kollegier.

Erhvervslejemål

Ejendomme råder over ca. 230 erhvervslejemål. Hertil kommer administration af Træskibs-, Fiskeri- og Lystbådehavnen for Kultur og Borgerservice.

Center for Byens Anvendelse:

Trafik og vintertjeneste	2011	2012	2013	2014	2015
Trafikudvikling, Aarhus, (indeks 100=2008)*	98	98	97	98	101
Trafikudvikling, Hele landet, (indeks 100=2008)*	99	99	100	102	105
Samlet energiforbrug (GWh) til vejbelysning	17,4	16,9	16,9	15,6	15,1
Forbrug af salt, gram pr. m ² off. vejnet	11,4	10,4	10,5	11,05	11,0
Vedligeholdelse af kørebaner (inkl. stier), kr. pr. indbygger	184,7	185,3	173,4	173,1	171,8
Vedligeholdelse af fortove (inkl. stier), kr. pr. indbygger	51,6	58,3	56,2	74,4	73,2
Vintervedligeholdelse, kr. pr. indbygger	124,4	104,3	115	90	84,8
Renholdelse, kr. pr. indbygger	58,7	58,8	58,2	55,9	55,5
Vedligehold af kørebaner, kr. pr. 10 m ²	56,8	66,4	62,4	56,6	56,5
Vedligehold af fortove, kr. pr. 10 m ²	81,8	93,7	91,6	116,9	116,1

*) Trafikudviklingstal afrapporteres som regnskabstal i det efterfølgende år.

Brug af tilbud	2011	2012	2013	2014	2015
Antal deltagere på tilbud under fri-luftslivaarhus.dk*	-	-	-	339.323	435.142
Antal deltagere på tilbud under brugaarhus.dk**	-	-	-	-	-

*) Tallet er nedjusteret fra 400.000 til 100.000 i budget 2016 og 2017, da mange deltagere er flyttet til portalen brugarhus.dk.

**) Tallet er opjusteret fra 1.380.500 pr. maj 2016 til 1.800.000 deltagere i alt.

Kirkegårde	2011	2012	2013	2014	2015
Begravelser (antal)	119	114	131	131	122
Kremationer (antal)	2.398	2.461	2.483	2.414	2.379
Omkostningsdækning, kirkegårde, renholdelse af gravsteder*	103,8	101,7	101	102	102
Omkostningsdækning, kirkegårde, begravelser*	138,6	100,35	111	112	112
Omkostningsdækning, kirkegårde, urnenedsættelser**	81,1	75,1	79	80	80
Højtideligheder, Nordre Kirkegård (antal)	74	71	74	63	63
Højtideligheder, Vestre Kirkegård (antal)	566	639	592	579	562

*) Der forventes i 2016 i alt 120 begravelser, 2.400 kremationer, omkostningsdækning på 80 vedr. kirkegårde, urnenedsættelser, 50 højtideligheder på Nordre Kirkegård og 520 højtideligheder på Vestre Kirkegård. Vedr. omkostningsdækninger er der igangsat et internt udredningsarbejde i CBA, hvorfor der ikke kan kortlægges budgettal for budget 2016 og 2017, men der forventes en omkostningsdækning på 100 på sigt.

**) Antal urnenedsættelser på Nordre og Vestre kirkegårde viser tendenser i udviklingen.

Center for Byudvikling og Mobilitet:

Jordforsyning og Støttet Byggeri	2011	2012	2013	2014	2015
Solgte parcelhusgrunde (antal)	70	55	94	150	77
Solgte storparceller (antal boliger)	71	100	100	350	297
Solgte erhvervsparceller (ha)	7,9	0	4,1	0	6,8

Støttet Byggeri	2011	2012	2013	2014	2015
Godkendte "skema B"-sager *)	81 %	50 %	100 %	100 %	100 %

*) Kommuntalt tilsagn til igangsættelse af alment byggeri. Nøgletallet afspejler i hvilket omfang Teknik og Miljø får igangsat alment nybyggeri senest året efter kvoteåret.

Center for Miljø og Energi:

Byggesagsbehandling	2011	2012	2013	2014	2015
Byggesager (antal modtaget)	3.446	3.418	3.907	4.589	5.109
Byggesager (antal afgjorte)	-	-	-	-	5.293

Center for Miljø og Energi følger tæt antallet af henholdsvis oprettede og afgjorte sager. Forholdet mellem oprettede og afgjorte sager er et udtryk for, hvorvidt der er balance i antallet af indkomne og afgjorte sager.

Ovenstående tal viser, at antallet af oprettede og afgjorte sager er i balance – med en ganske lille overvægt til afgjorte sager. I løbet af året er der således blevet oprettet 5.109 sager, mens der er truffet 5.293 afgørelser. Målet for 2016 er 6.000 afgørelser. Antallet af byggesager har været kraftigt stigende i perioden 2013 - 2015. Væksten har i den periode været på 48 %, hvilket også er en meget relevant faktor i forhold til vurdering af resourceforbruget i Byggeri. Væksten i Aarhus har altså naturligt nok en afsmittende virkning på personaleforbruget hos Byggeri.

For miljøogsagsbehandling forventes i 2016 gennemført 215 miljøtilsyn for virksomheder, 68 miljøtilsyn for landbrug og 83 miljøtilsyn for landbrug plus klagesagskontroller o. l.:

Miljøogsagsbehandling	2011	2012	2013	2014	2015
Miljøtilsyn, virksomheder (antal)	195	219	228	216	210
Miljøtilsyn, landbrug (antal) rutinetilsyn [†]	92	62	50	73	65
Miljøtilsyn, landbrug (antal) rutinetilsyn plus klagesagskontroller o.l.**	190	126	92	89	80

*) For Miljøtilsyn, landbrug er opgørelsen tilføjet det antal lovbestemte, rutinetilsyn, der er udført pr. år. Derudover er tallet for samtlige tilsyn udført pr. år opgjort som tidligere. Det indeholder bl.a. tilsyn i forbindelse med klagesager.

**) Opgørelsesmetoden vedr. klager er ændret, således at antallet fra 2015 omfatter alle journaliserede klager.

AffaldVarme Aarhus	2011	2012	2013	2014	2015
Affald:					
Boligenheder i alt	159.699	162.024	165.821	167.118	168.908
Boligenheder i alt, vægтет	114.216	115.897	118.225	119.121	120.394
Dagrenovation fra private husstande, tons	71.277	71.217	71.154	71.115	70.843
Samlet beholdervolumen, m ³ *	776.689	796.936	814.632	827.263	928.987
Affald på genbrugsstationerne, tons	128.666	116.965	122.018	131.470	137.870
Forbrændingsanlægget:					
Tilførte mængder	240.503	243.747	238.543	237.202	251.912
Fraførte mængder	54.809	56.192	55.103	55.321	58.957
Farligt affald og Øvrige anlæg					
Farligt affald, Modtaget affald, tons	1.744	1.990	1.706	1.862	1.910
Behandlingsanlæg for byggeaffald, tons	79.783	76.275	93.076	122.497	134.662
Komposteringsanlæg for haveaffald, tons	44.459	45.917	44.367	47.169	52.853
Varmeplan Aarhus:					
Salg af varme, GWh	3.155	3.287	3.285	2.867	3.009
Køb/Produktion af varme, GWh**	3.265	3.410	3.376	2.751	3.124
Tab mv., GWh	110	123	91	116	115
Varme:					
Salg af varme, GWh	2.194	1.962	2.247	1.838	1.923
Køb/produktion af varme, GWh	2.486	2.589	2.621	2.302	2.416
Varmetab mv., GWh	292	627	374	464	493
Tilsluttet areal, mio. m	19,8	20,0	20,3	20,7	21,4
Afregnede installationer, antal	51.610	52.231	53.111	53.588	54.238

*) Grunden til den store stigning fra 2014 er, at store containere og mobilsug ikke har været med tidligere, samt at flere boligforeninger har valgt at gå over til nedgravede containere med en større volumen.

**) Nøgletallene for varmekøb og køb er vurderet ud fra et normalår, hvor det enkelte år ofte ikke er et normalår.

Produktivitetstal for Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø

	2011	2012	2013	2014	2015
Byggesager pr. medarbejder*	77	82	89	76**)	87
Antal passagerer	-	-	36.100.000	36.400.000	35.400.000
Antal køreplantimer	-	-	567.000	569.000	575.000
I alt: Antal påstigninger pr. køreplantime***	-	-	63,7	63,9	63,5

*) Produktivitetstallet skal ses i forhold til hvilken kategori, den enkelte sag tilhører. Der skal derfor foretages en re-vurdering af dette tal. Dette undersøges i forhold til mulige datatræk i det nye byggesagssystem.

**) Baseret på bemanning 1. januar 2015, hvorfor belastningen pr. medarbejder i årsgennemsnit har været højere, idet der i 2014 er sket en opnormering, som er effektueret pr. 1. november 2014.

***) Antal påstigninger pr. køreplantime er beregnet som forholdet mellem passagertal og køreplantimer. Der har været et stigende antal køreplantimer over de seneste par år, som skyldes øget køretid pga. manglende fremkommelighed på vejnettet gennem byen. Der har ikke været tale om et øget serviceniveau i form af flere ture i køreplanen, bortset fra at der som følge af beslutning i budgetforlig fra 2014 til 2015 blev gennemført en mindre udvidelse af kørselsomfanget på linje 14. Et lidt for højt beregnet passagertal i de foregående år, som resulterer i et faldende opgjort årligt passagertal, kombineret med et stigende antal køreplantimer, resulterer i et faldende beregnet tal for antal påstigninger pr. køreplantime. Dette tal giver dog af de nævnte årsager ikke et retvisende billede.

Medio 2017 begynder letbanen at køre. Letbanekøretøjerne har en noget større kapacitet og opnår derfor forventeligt også et højere antal passagerer pr. køreplantime og samtidig vil der nedlægges en del buskørsel.

Teknik og Miljø

7. Ressourcer

Sektor 2.00 Administration

7.1 Tidligere år

Sektorens regnskabsresultat for årene 2012 til 2015 og budget for 2016:

	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	B 2016
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	42.461	40.948	42.459	37.557	48.040
Nettoanlægsudgifter	0	0	0	0	0
Gennemsnitl. personaleforbrug	73,9	71,7	71,1	77,5	80,0

Pr. oktober 2013 er der overført fem medarbejdere i forbindelse med samling af fælles it-funktion og fælles indkøb.

Som følge af organisationsændringen i Teknik og Miljø i 2014 blev dele af opgaver vedr. kommuneplan lagt ind under administrationen, og der er blevet opprioriteret på kommunikationsområdet.

I juni 2015 blev to medarbejdere overført fra Administration til Opkrævningen i forbindelse med overdragelse af inkassoopgaver.

7.2 Kommende år

Sektorens budget for 2016 til 2020:

	B 2016*	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	48.040	34.980	33.601	31.765	31.765
Nettoanlægsudgifter	0	0	0	0	0
Gennemsnitl. personaleforbrug	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0

*) Budget 2016 er fremskrevet til 2017-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter.

Faldet i nettodriftsudgifterne fra 2016 til 2017 skyldes primært en tilbagerulning af huslejemodellen.

Sektorens ramme, overskud/underskud og status for 2016 til 2020:

Undersektor 2.01 Administration:

	B/R 2016	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	1.000 kr. i 2016-priser	- 1.000 kr. i 2017-priser -			
Forventet ramme ¹⁾	35.197	34.092	33.582	31.746	31.746
Nettobudget	43.274	34.980	33.601	31.765	31.765
Forventet overskud/underskud ²⁾	-8.077	-888	-19	-19	-19
Status, ultimo ³⁾	4.023	3.135	3.116	3.097	3.078

1) Nettobudgettet er afgrænset til rammebelagte områder. I budget 2016 er der tale om ajourført budget.

2) Overskud/underskud = ramme - nettobudget (+: overskud; -: underskud). Status primo 2016: 12.100 t. kr.

3) Status ultimo korrigeres fra år til år med overskud/underskud og rentetilskrivning.

I perioden 2016-2017 er der indarbejdet et forbrug af opsparingen på i alt 2,6 mio. kr. til finansiering af IT-springet.

Sektor 2.10 Byudvikling og Mobilitet

7.1 Tidligere år

Sektorens regnskabsresultat for årene 2012 til 2015 og budget for 2016:

	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	B 2016
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	6.157	30	6.734	293.914	313.842
Nettoanlægsudgifter	86.760	-57.748	-299.934	-451.818	-50.931
Gennemsnitl. personaleforbrug	17,5	16,2	15,3	86,5	86,6

Sektoren blev oprettet pr. 1. januar 2012 ved overførsel af i alt 16 medarbejdere fra sektor 2.00 Administration og 2.20 Planlægning og Byggeri.

7.2 Kommende år

Sektorens budget for 2016 til 2020:

	B 2016*	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	313.842	310.834	332.920	329.821	327.079
Nettoanlægsudgifter	-50.931	-116.517	-95.743	-91.519	-91.519
Gennemsnitl. personaleforbrug	86,6	89,6	89,6	89,6	89,6

*) Budget 2016 er fremskrevet til 2017-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter.

Sektorens ramme, overskud/underskud og status for 2016 til 2020:

Undersektor 2.11 Byudvikling:

	B/R 2016	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	1.000 kr. i 2016-priser	- 1.000 kr. i 2017-priser -			
Forventet ramme ¹⁾	37.130	38.526	38.515	38.477	38.477
Nettobudget	37.096	38.526	38.515	38.477	38.477
Forventet overskud/underskud ²⁾	34	0	0	0	0
Saldokorrekktioner	-26				
Status, ultimo ³⁾	-6.248	-6.248	-6.248	-6.248	-6.248

1) Nettobudgettet er afgrænset til rammebelagte områder. I budget 2016 er der tale om ajourført budget.

2) Overskud/underskud = ramme - nettobudget (+: overskud; -: underskud). Status primo 2016: -6.256 t. kr.

3) Status ultimo korrigeres fra år til år med overskud/underskud og rentetilskrivning.

Undersektor 2.13 Kollektiv Trafik:

	B/R 2016	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	1.000 kr. i 2016-priser	- 1.000 kr. i 2017-priser -			
Forventet ramme ¹⁾	242.568	243.428	250.913	250.530	250.478
Nettobudget	247.570	246.110	268.206	265.146	262.404
Forventet overskud/underskud ²⁾	-5.002	-2.682	-17.293	-14.616	-11.926
Status, ultimo ³⁾	3.934	1.252	-16.041	-30.657	-42.583

1) Nettobudgettet er afgrænset til rammebelagte områder. I budget 2016 er der tale om ajourført budget.

2) Overskud/underskud = ramme - nettobudget (+: overskud; -: underskud). Status primo 2016: 8.936 t. kr.

3) Status ultimo korrigeres fra år til år med overskud/underskud og rentetilskrivning.

Det budgetterede underskud i perioden 2017-2020 kan henføres til indfasning af letbanen.

I Budget 2016 er det forudsat, at underskuddet finansieres af forventede ekstra passagerindtægter i busdriften samt et forventet overskud i Busselskabet på i alt ca. 10 mio. kr. årligt.

Disse beløb vil blive indregnet løbende i takt med realiseringen. Herudover er der budgetteret med en forsigtig indfasning af de stigende passagerindtægter i letbanen. Dette giver også et underskud de første år af letbanens drift.

Supplerende forventes det, at der i forbindelse med letbanens idriftsættelse i 2017 vil være behov for overlappende drift mellem busser og letbane i en periode, og der vil være behov for mindre ændringer af endestationer mv. På baggrund heraf blev der i budgetforliget for 2015 afsat 30 mio. kr. på en reserve. Reserven udmøntes, når planen for overgangsperioden og den hertil knyttede reviderede plan for busserne foreligger.

Det budgetterede underskud overskrider ikke udsvingsgrænserne jf. decentraliseringsordningen.

Sektor 2.30 Byens Anvendelse**7.1 Tidligere år**

Sektorens regnskabsresultat for årene 2012 til 2015 og budget for 2016:

	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	B 2016
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	451.845	430.202	355.756	265.302	246.108
Nettoanlægsudgifter	372.640	248.266	279.347	255.444	493.665
Gennemsnitl. personaleforbrug	102,8	102,3	104,6	127,8	125,2

7.2 Kommende år

Sektorens budget for 2016 til 2020:

	B 2016*	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	246.108	252.824	246.627	244.462	241.670
Nettoanlægsudgifter	493.665	267.931	266.988	300.938	117.052
Gennemsnitl. personaleforbrug	125,2	145,8	145,8	145,8	145,8

*) Budget 2016 er fremskrevet til 2017-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter.

Sektorens ramme, overskud/underskud og status for 2016 til 2020:

Sektor 2.31 Vejdrift:

	B/R 2016	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	1.000 kr. i 2016-priser	- 1.000 kr. i 2017-priser -			
Forventet ramme ¹⁾	187.450	193.396	188.216	186.977	184.069
Nettobudget	187.485	193.738	188.599	187.391	184.482
Forventet overskud/underskud ²⁾	-36	-342	-383	-414	-414
Status, ultimo ³⁾	-23.179	-23.521	-23.904	-24.318	-24.731

1) Nettobudgettet er afgrænset til rammebelagte områder. I budget 2016 er der tale om ajourført budget.

2) Overskud/underskud = ramme - nettobudget (+: overskud; -: underskud). Status primo 2016 er -23.143 t.kr.

3) Status ultimo korrigeres fra år til år med overskud/underskud og rentetilskrivning.

For at imødekomme udfordringer på vejdriftsområdet (vintertjeneste) og p-området er der i 2016 udarbejdet planer med henblik på at genoprette økonomien på disse områder. Planerne er ikke indarbejdet i budgettet.

Undersektor 2.33 P-kontrol:

	B/R 2016	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	1.000 kr. i 2016-priser	- 1.000 kr. i 2017-priser -			
Forventet ramme ¹⁾	-3.057	-3.124	-4.141	-5.158	-5.158
Nettobudget	-3.024	-3.124	-4.141	-5.158	-5.158
Forventet overskud/underskud ²⁾	-33	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-6.857	-6.857	-6.857	-6.857	-6.857

1) Nettobudgettet er afgrænset til rammebelagte områder. I budget 2016 er der tale om ajourført budget.

2) Overskud/underskud = ramme - nettobudget (+: overskud; -: underskud). Status primo 2016: -6.824 t. kr.

3) Status ultimo korrigeres fra år til år med overskud/underskud og rentetilskrivning.

Undersektor 2.36 Grønne Områder:

	B/R 2016	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	<i>1.000 kr. i 2016-priser</i>	<i>- 1.000 kr. i 2017-priser -</i>			
Forventet ramme ¹⁾	62.180	62.305	62.265	62.326	62.380
Nettobudget	67.765	62.210	62.170	62.230	62.346
Forventet overskud/underskud ²⁾	-5.585	95	96	96	34
Status, ultimo ³⁾	1.176	1.271	1.367	1.462	1.496

1) Nettobudgettet er afgrænset til rammebelagte områder. I budget 2016 er der tale om ajourført budget.

2) Overskud/underskud = ramme - nettobudget (+: overskud; -: underskud). Status primo 2016: 6.760 t.kr.

3) Status ultimo korrigeres fra år til år med overskud/underskud og rentetilskrivning.

Sektor 2.40 Miljø og Energi

7.1 Tidligere år

Sektorens regnskabsresultat for årene 2012 til 2015 og budget for 2016:

	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	B 2016
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	130.134	142.508	127.388	118.948	96.559
Nettoanlægsudgifter	10.915	2.636	947	14.814	8.614
Gennemsnitl. personaleforbrug	107,7	112,4	112,6	181,5	127,0

7.2 Kommende år

Sektorens budget for 2016 til 2020:

	B 2016*	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	96.559	99.311	95.265	91.489	91.429
Nettoanlægsudgifter	8.614	27.338	16.765	2.500	2.500
Gennemsnitl. personaleforbrug	127,0	187,5	187,5	187,5	187,5

*) Budget 2016 er fremskrevet til 2017-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Stigningen i personaletallet fra regnskab 2014 til 2015 kan primært henføres til organisationsændringen i 2014, hvor byggesagsbehandlingen er overført til denne hovedsektor. Herudover er der sket en opnormering af digitalisering af byggesagsarkivet, byggesagsbehandlingen og supplerende adresser indenfor BBR-området (grunddataprogrammet).

Sektorens ramme, overskud/underskud og status for 2016 til 2020:

Undersektor 2.41 Miljø og Energi, myndighed:

	B/R 2016	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	1.000 kr. i 2016-priser	- 1.000 kr. i 2017-priser -			
Forventet ramme ¹⁾	81.668	84.937	80.694	79.847	79.847
Nettobudget	79.471	84.937	80.694	79.847	79.787
Forventet overskud/underskud ²⁾	2.197	0	0	0	60
Saldokorrekationer	-425				
Status, ultimo ³⁾	-1.927	-1.927	-1.927	-1.927	-1.867

1) Nettobudgettet er afgrænset til rammebelagte områder. I budget 2016 er der tale om ajourført budget.

2) Overskud/underskud = ramme - nettobudget (+: overskud; -: underskud). Status primo 2016: -3.699 t. kr.

3) Status ultimo korrigeres fra år til år med overskud/underskud og rentetilskrivning.

Det bemærkes, at der i en årrække været en økonomisk ubalance i forhold til den lovpligtige opgave med rottebekæmpelse – bl.a. på grund af væsentlig flere anmeldelser af rotter.

Opgaven er genudbudt i 2016, med henblik på kontraktstart 1. januar 2017. Ved budgetforliget 2017-2020 blev der givet 2,9 mio. kr. årligt til rottebekæmpelsen for at skabe balance på området. Rottebekæmpelsen blev samtidigt gjort gebyrfinansieret.

Undersektor 2.48 Byggeri:

	B/R 2016	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	1.000 kr. i 2016-priser	- 1.000 kr. i 2017-priser -			
Forventet ramme ¹⁾	7.605	14.958	15.155	12.226	12.226
Nettobudget	9.605	14.958	15.155	12.226	12.226
Forventet overskud/underskud ²⁾	-2.000	0	0	0	0
Saldokorrekktioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000

1) Nettobudgettet er afgrænset til rammebelagte områder. I budget 2015 er der tale om ajourført budget.

2) Overskud/underskud = ramme - nettobudget (+: overskud; -: underskud). Status primo 2016: -11.000 t.kr.

3) Status ultimo korrigeres fra år til år med overskud/underskud og rentetilskrivning.

Sektoren havde i 2015 et underskud på 15,5 mio. kr. og forventer et underskud af tilsvarende størrelse i 2016. I budgetforhandlingerne er budgettet til byggesagsbehandling blevet løftet med 12,4 mio. kr. i 2017, 12,6 mio. kr. i 2018 og 9,6 mio. kr. fra 2019 og frem.

Sektorens udlægskonto (mellemlægning med kommunekassen) for 2016-2020:

Undersektor 2.42 Miljø og Energi, anvisning af jord, drift, takstfinansieret:

	B 2016 ¹⁾	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	- 1.000 kr. / løbende priser				
Udlægskonto, primo ²⁾	-3.132	-3.760	-4.454	-5.163	-5.890
Nettoudgifter i alt 2016-priser	-628	-694	-694	-694	-694
PL-fremskrivning af nettoudg. ³⁾	0	0	-15	-31	-47
Øvrige korrekktioner					
Udlægskonto, ultimo	-3.760	-4.454	-5.163	-5.888	-6.631

1) "Udlægskonto, primo" i 2016 er lig "udlægskonto, ultimo" i 2015, som den er opgjort i regnskabet for 2015.

2) Gæld angives med plus.

3) PL-fremskrivning: 2016-2017: 2,1%; 2017-18: 2,2%; 2018-19: 2,2%; 2019-2020: 2,2%

Sektor 2.50 Ejendomme**7.1 Tidligere år**

Sektorens regnskabsresultat for årene 2012 til 2015 og budget for 2016:

	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	B 2016
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	-81.280	-65.218	-23.162	-51.579	-42.860
Nettoanlægsudgifter	18.145	56.187	93.698	96.415	189.520
Gennemsnitl. personaleforbrug	119,1	130,5	139,8	136,2	139,0

I 2013 blev der overført 25 medarbejdere til Ejendomme fra de øvrige magistratsafdelinger i forbindelse med oprettelsen af en fælles bygningsfunktion i Teknik og Miljø.

7.2 Kommende år

Sektorens budget for 2016 til 2020:

	B 2016*	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	-42.860	-39.701	-40.824	-37.379	-34.423
Nettoanlægsudgifter	189.520	363.473	315.169	132.660	56.672
Gennemsnitl. personaleforbrug	139,0	135,0	135,0	128,0	128,0

*) Budget 2016 er fremskrevet til 2017-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter.

Sektorens ramme, overskud/underskud og status for 2016 til 2020:

Undersektor 2.51 Ejendomme:

	B/R 2016	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	1.000 kr. i 2016-priser	- 1.000 kr. i 2017-priser -			
Forventet ramme ¹⁾	-37.506	-39.610	-40.736	-37.290	-34.336
Nettobudget	-37.813	-39.701	-40.824	-37.379	-34.423
Forventet overskud/underskud ²⁾	307	92	88	89	87
Saldokorrekktioner	-3.593				
Status, ultimo ³⁾	-79	13	101	190	277

1) Nettobudgettet er afgrænset til rammebelagte områder. I budget 2016 er der tale om ajourført budget.

2) Overskud/underskud = ramme - nettobudget (+: overskud; -: underskud). Status primo 2016: 3.207 t. kr.

3) Status ultimo korrigeres fra år til år med overskud/underskud og rentetilskrivning.

Sektor 2.60 Aarhus Brandvæsen

7.1 Tidligere år

Sektorens regnskabsresultat for årene 2012 til 2015 og budget for 2016:

	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	B 2016
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	61.270	61.271	57.379	59.287	76.309
Nettoanlægsudgifter	1.562	1.885	1.556	578	5.085
Gennemsnitl. personaleforbrug	93,2	91,7	93,1	94,8	0,0

7.2 Kommende år

Sektorens budget for 2016 til 2020:

	B 2016*	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	76.309	77.640	67.048	62.274	62.274
Nettoanlægsudgifter	5.085	-150.591	5.085	5.085	0
Gennemsnitl. personaleforbrug	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

*) Budget 2016 er fremskrevet til 2017-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter.

Sektorens ramme, overskud/underskud og status for 2016 til 2020:

Undersektor 2.61 Aarhus Brandvæsen:

	B/R 2016	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	1.000 kr. i 2016-priser	- 1.000 kr. i 2017-priser -			
Forventet ramme ¹⁾	73.749	77.640	67.048	62.274	62.274
Nettobudget	74.659	77.640	67.048	62.274	62.274
Forventet overskud/underskud ²⁾	-911	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	0	0	0	0	0

1) Nettobudgettet er afgrænset til rammebelagte områder. I budget 2016 er der tale om ajourført budget.

2) Overskud/underskud = ramme - nettobudget (+: overskud; -: underskud). Status primo 2016: 911 t. kr.

3) Status ultimo korrigeres fra år til år med overskud/underskud og rentetilskrivning.

Aarhus Brandvæsen er pr. 1. januar 2016 overgået til et §60-selskab, Østjyllands Brandvæsen, der er et samarbejde mellem kommunerne i Odder, Skanderborg, Samsø og Aarhus. Budgettet for det fælleskommunale selskab godkendes af selskabets bestyrelse.

I forbindelse med beslutningen om selskabsdannelsen indgik det, at selskabet skulle sikres en økonomi i balance – dog således at selskabet skal realisere tidligere pålagte besparelser via Moderniseringsaftalen. Dette indgår i ovenstående budget. Derimod blev der ikke taget stilling til håndteringen af omprioriteringsbidraget fra Økonomiaftalen vedr. 2016.

Omprioriteringsbidraget vedr. Østjyllands Brandvæsen er ca. 1,8 mio. kr., fuldt indfaset i 2018. Da selskabets budget vedr. 2016-2018 ikke reduceres tilsvarende, opstår der en manko i forhold til Aarhus Kommunes budget til området.

Omprioriteringsbidraget er pt. budgetlagt på sektor 2.61.

Sektor 2.70 Natur og Vej Service**7.1 Tidligere år**

Sektorens regnskabsresultat for årene 2012 til 2015 og budget for 2016:

	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	B 2016
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	21.056	4.262	39	-3.617	362
Nettoanlægsudgifter	0	0	0	0	0
Gennemsnitl. personaleforbrug	252,3	251,9	263,0	245,3	245,3

7.2 Kommende år

Sektorens budget for 2016 til 2020:

	B 2016*	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	362	358	358	358	358
Nettoanlægsudgifter	0	0	0	0	0
Gennemsnitl. personaleforbrug	245,3	245,3	245,3	245,3	245,3

*) Budget 2016 er fremskrevet til 2017-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter.

Sektorens ramme, overskud/underskud og status for 2016 til 2020:

Undersektor 2.71 Natur og Vej Service:

	B/R 2016	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	1.000 kr. i 2016-priser	- 1.000 kr. i 2017-priser -			
Forventet ramme ¹⁾	355	358	358	358	358
Nettobudget	355	358	358	358	358
Forventet overskud/underskud ²⁾	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-13.056	-13.056	-13.056	-13.056	-13.056

1) Nettobudgettet er afgrænset til rammebelagte områder. I budget 2016 er der tale om ajourført budget.

2) Overskud/underskud = ramme - nettobudget (+: overskud; -: underskud). Status primo 2016: -13.056 t. kr.

3) Status ultimo korrigeres fra år til år med overskud/underskud og rentetilskrivning.

Sektor 2.90 AffaldVarme Aarhus**7.1 Tidligere år**

Sektorens regnskabsresultat for årene 2012 til 2015 og budget for 2016:

	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	B 2016
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	-107.202	-240.252	25.474	-11.565	-125.048
Nettoanlægsudgifter	150.979	172.003	314.141	739.930	803.132
Gennemsnitl. personaleforbrug	276,7	294,7	297,8	314,9	332,0

Stigningen i personaleantallet fra 2012 til 2013 er ikke et udtryk for en reel stigning, men skyldes en ændret opgørelse af antallet af medarbejdere som følge af overgangen til nyt lønssystem.

Personaletallet steg til 314,9 i 2015 bl.a. som følge af overtagelse af fire kundemedarbejdere pga. ophør af samarbejdsaftale med Århus MiljøCenter og overtagelse af fem medarbejdere fra Østjysk Halmvarme.

7.2 Kommende år

Sektorens budget for 2016 til 2020:

	B 2016*	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	- 1.000 kr. i 2017-priser - - antal fuldtidsansatte -				
Nettodriftsudgifter	-125.048	-155.874	-156.205	-169.297	-167.983
Nettoanlægsudgifter	803.132	337.067	135.199	120.449	128.724
Gennemsnitl. personaleforbrug	332,0	332,0	332,0	332,0	332,0

*) Budget 2016 er fremskrevet til 2017-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter.

Sektorens udlægskonto (mellemlægning med kommunekassen) for 2016-2020:

Undersektor 2.91 og 2.92 Affald, drift og anlæg

	B 2016 ¹⁾	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	- 1.000 kr. / løbende priser				
Udlægskonto, primo ²⁾	269.226	323.766	418.607	450.586	459.305
Nettoudgifter i alt 2017-priser	54.540	94.841	31.291	8.347	20.224
PL-fremskrivning af nettoudg. ³⁾		0	688	371	1.364
Øvrige korrektioner					
Udlægskonto, ultimo	323.766	418.607	450.586	459.305	480.893

1) "Udlægskonto, primo" i 2016 er lig "udlægskonto, ultimo" i 2015, som den er opgjort i regnskabet for 2015.

2) Gæld angives med plus.

3) PL-fremskrivning: 2016-2017: 2,1%; 2017-18: 2,2%; 2018-19: 2,2%; 2019-2020: 2,2%

Undersektor 2.93 og 2.94 Varmeplan Aarhus

	B 2016 ¹⁾	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	- 1.000 kr. / løbende priser				
Udlægskonto, primo ²⁾	1.029.925	1.232.461	1.233.662	1.177.067	1.112.441
Nettoudgifter i alt 2017-priser	202.536	1.201	-55.377	-61.873	-66.411
PL-fremskrivning af nettoudg. ³⁾		0	-1.218	-2.752	-4.480
Øvrige korrektioner					
Udlægskonto, ultimo	1.232.461	1.233.662	1.177.067	1.112.441	1.041.550

1) "Udlægskonto, primo" i 2016 er lig "udlægskonto, ultimo" i 2015, som den er opgjort i regnskabet for 2015.

2) Gæld angives med plus.

3) PL-fremskrivning: 2016-2017: 2,1%; 2017-18: 2,2%; 2018-19: 2,2%; 2019-2020: 2,2%

Undersektor 2.95 og 2.96 Varme

	B 2016 ¹⁾	B 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
	<i>- 1.000 kr. / løbende priser</i>				
Udlægskonto, primo ²⁾	251.964	486.483	571.634	574.780	579.666
Nettoudgifter i alt 2017-priser	234.519	85.151	3.079	4.678	6.928
PL-fremskrivning af nettoudg. ³⁾		0	68	208	467
Øvrige korrektioner					
Udlægskonto, ultimo	486.483	571.634	574.780	579.666	587.062

1) "Udlægskonto, primo" i 2016 er lig "udlægskonto, ultimo" i 2015, som den er opgjort i regnskabet for 2015.

2) Gæld angives med plus.

3) PL-fremskrivning: 2016-2017: 2,1%; 2017-18: 2,2%; 2018-19: 2,2%; 2019-2020: 2,2%